

SPRÁVA Z VYKONANEJ KONTROLY HLAVNÉHO KONTROLÓRA OBCE ČAKA
KONTROLA PLNENIA ROZPOČTU K 30.6.2024 VRÁTANE KONTROLY VYKONANÝCH
ROZPOČTOVÝCH OPATRENÍ A KONTROLA STAVU A VÝVOJU DLHU

Cieľ kontroly:

- dodržiavanie zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- dodržiavanie schváleného rozpočtu obce a vykonávanie zmien rozpočtu,
- kontrola stavu a vývoja dlhu.

Kontrolovaný subjekt: Obec Čaka

Kontrolované obdobie: k 30.6.2024

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti na II. polrok 2024.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“), je rozpočet obce **základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku**, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Súčasťou rozpočtu obce sú aj rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou podľa osobitného predpisu, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom (v podmienkach obce Čaka – rozpočet ZŠ s MŠ Čaka).

Rozpočet bol schválený uznesením č. 78 dňa 19.12.2023. Rozpočet bol schválený na **úrovni hlavných kategórií ekonomickej klasifikácie ako prebytkový¹**. Celkový rozpočet bol vyrovnaný. Uznesením bolo zároveň schválené zostavenie rozpočtu bez programovej štruktúry podľa § 4 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy².

Rozpis rozpočtu vrátane rozpočtu rozpočtovej organizácie:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 30.6.2024	% plnenie
Bežné príjmy	697 799	814 897,91	464 836,25	57,04
Bežné výdavky	693 611	823 701,36	418 933,65	50,86
Bežný rozpočet spolu	4 188	- 8 803,45	45 902,60	-

¹ Podľa § 2 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa prebytkom rozpočtu rozumie kladný rozdiel medzi príjmami rozpočtu obce a výdavkami rozpočtu obce zistený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b), t. j. berie sa do úvahy iba bežný a kapitálový rozpočet (rozpočet finančných operácií sa teda nezohľadňuje).

² Zákonodarcia umožnil obciam s počtom obyvateľom do 2 000 rozhodnúť o neuplatňovaní programového rozpočtu.

Kapitálové príjmy	0	0	96,36	
Kapitálové výdavky	0	19 545,71	19 545,71	100
Kapitálový rozpočet spolu	0	- 19 545,71	- 19 545,71	-
Príjmové finančné operácie	0	37 051,48	37 051,48	100
Výdavkové finančné operácie	4 188	4 188	2 094	50
Rozpočet finančných operácií	- 4 188	32 863,48	34 957,48	-
SPOLU PRÍJMY	697 799	851 949,39	501 984,09	58,92
SPOLU VÝDAVKY	697 799	847 435,07	440 573,36	51,99
ROZDIEL	0	4 514,32	61 410,73	-

Rozpočet obce (bez rozpočtu R.O. Základnej školy). V tabuľke nie sú uvedené príjmy a výdavky spolu, nakoľko uvedené má význam vyhodnocovať iba vo vzťahu rozpočtu ako celku t. j. vrátane rozpočtu ZŠ a to z toho dôvodu, že obec vykazuje vo svojom finančnom výkaze aj príjmy týkajúce sa preneseného výkonu štátnej správy na oblasť školstva (ZŠ I. a II. stupeň), avšak výdavky sú účtované vo finančnom výkaze rozpočtovej organizácie – ZŠ.

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 30.6.2024	% plnenie
Bežné príjmy	697 799	802 219,71	452 412,82	56,39
Bežné výdavky	288 811	393 043,02	225 342,68	57,33
Kapitálové príjmy	0	0	96,36	-
Kapitálové výdavky	0	19 545,71	19 545,71	100
Príjmové finančné operácie	0	27 067,29	27 067,29	100
Výdavkové finančné operácie	4 188	4 188	2 094,00	50

Rozpočet Základnej školy

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 30.6.2024	% plnenie
Bežné príjmy	0	12 678,20	12 423,43	97,99
Bežné výdavky	404 800	430 658,34	193 590,97	44,95
Kapitálové príjmy	0	0	0	-
Kapitálové výdavky	0	0	0	-
Príjmové finančné operácie	0	9 984,19	9 984,19	100
Výdavkové finančné operácie	0	0	0	-

Rozpočtové opatrenia

Ku dňu začatia kontroly t. j. 15.8.2024 boli vykonané nasledovné rozpočtové opatrenia:

Rozpočtové opatrenie č. 1 schválené OZ uznesením č. 88 zo dňa 25.3.2024. Rozpočtové opatrenie sa týkalo zapojenia rezervného fondu vo výške 7 521,58 € do rozpočtu obce za účelom odstránenia havarijného stavu cesty (bežné výdavky). Zapojenie RF je príjmová finančná operácia, prostriedky boli určené na úhradu bežných výdavkov čo spôsobuje vznik schodku bežného rozpočtu. Takto vzniknutý schodok bežného rozpočtu je v súlade s § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Rozpočtové opatrenie č. 2 sa týkalo použitia účelovo určených finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a to transferu na voľby prezidenta (príjem a výdavok bol vo výške 1 742,11 €). Podľa § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy platí, že zmeny rozpočtu schvaľuje orgán obce (starosta alebo OZ) s výnimkou účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z Európskej únie a iných prostriedkov zo zahraničia poskytnutých na konkrétny účel, z rozpočtu iného subjektu verejnej správy a darov, ak darca určí účel daru. Uvedené prostriedky spadali pod vyššie uvedenú zákonnú výnimku.

Rozpočtové opatrenie č. 3 sa rovnako ako rozpočtové opatrenie č. 2 týkalo použitia účelovo určených finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu v tomto prípade na voľby do Európskeho parlamentu (príjem a výdavok bol vo výške 2 713,44 €). Zapojenie a použitie uvedených prostriedkov rovnako spĺňalo výnimku podľa § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Rozpočtové opatrenie č. 4 sa týkalo prijatia a použitia účelovo určeného bežného transferu vo výške 91 997 € na riešenie havarijného stavu podlahových plôch školy. Rovnako aj uvedené spadá pod výnimku podľa § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Rozpočtové opatrenie č. 5 zapojenie a použitie účelovo určeného finančného daru vo výške 2 000 € na zabezpečenie akcie spomienky na Martina Čulena. Keďže išlo o účelovo určený dar aj uvedené rozpočtové opatrenie bolo vykonané v súlade s výnimkou podľa § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Rozpočtové opatrenie č. 6 – zapojenie rezervného fondu vo výške 19 545,71 € na úhradu kapitálových výdavkov a to 6 265,71 € na prístupovú cestu a dokončovacie práce na zbernom dvore a 13 280 € na PD rekonštrukcie ŠJ. Zapojenie rezervného fondu bolo na základe uznesenia OZ č. 93 zo dňa 19.6.2024.

Rozpočtové opatrenie č. 7 sa týkalo zapojenia účelovo určených finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu vo výške 7 710,27 € na školský projekt „Podpora pomáhajúcich profesií“. Rozpočtové opatrenie spĺňa výnimku podľa § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V kontrolovanom období vykonala Základná škola dve rozpočtové opatrenia. Prvý rozpočtovým opatrením zo dňa 31.3.2024 došlo k zvýšeniu schodku bežného rozpočtu

nakoľko sa zapájali účelovo určené finančné prostriedky z minulého roka (príjmová finančná operácia – nie bežný príjem), pričom ich použitie bolo v bežných výdavkoch.

Celkový bežný rozpočet po zmenách je schodkový so schodkom vo výške - 8 803,45 €. Podľa § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy platí, že obec je povinná zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, nevyčerpaných v minulých rokoch; výška schodku takto zostaveného bežného rozpočtu nesmie byť vyššia ako suma týchto nevyčerpaných prostriedkov. Vzniknutý schodok vznikol zapojením nevyčerpaných účelovo určených finančných prostriedkov z predchádzajúceho roka v ZŠ (9 984,19 €) a zapojením rezervného fondu do rozpočtu obce, ktorý bol použitý na bežné výdavky (7 521,58 €) v súlade s § 10 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Záver: Schodok bežného rozpočtu obce po zmenách rozpočtu k 30.6.2024 je v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a nepredstavuje porušenie zákonnej povinnosti vyrovnanosti resp. prebytkovosti bežného rozpočtu.

Kontrola dodržania schváleného rozpočtu a aktuálnosť nastavených rozpočtových východísk

Obec Čaka je v rámci bežných príjmov do značnej miery závislá na príjmoch z podielových daní (príjem z podielových daní tvorí 78,11 % predpokladaných vlastných bežných príjmov obce po zmene rozpočtu, t. j. príjmy bez grantov a transferov, ktoré sú účelovo viazané – ekonomická klasifikácia 300). Z tohto dôvodu sú akékoľvek zmeny týkajúce sa podielových daní pre obec zásadné. Posledné prognózy týkajúce sa príjmu z podielových daní sú nasledovné:

Výbor pre daňové prognózy kancelárie Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (KRRZ) prognóza z 8/2024 odhadla príjem pre obec na **287 555 €**. Prognóza MFSR z 6/2024 je vo výške **287 795 €**. V rozpočte má obec nastavený príjem z podielových daní **305 000 €**. Pri schvaľovaní rozpočtu nebola známa prognóza MFSR k podielovým daniam a odporúčalo sa vychádzať z júnovej prognózy pre rok 2023. Neskôr bola zverejnená prognóza, ktorá predpokladala príjmy z podielových daní vo výške 295 393 €. Podľa aktuálnej najnovšej prognózy sa však aj uvedená suma ukázala ako nadhodnotená. Rozdiel medzi v rozpočte predpokladaným príjmom a aktuálnou prognózou tak predstavuje viac ako 17 000 €. Prognózy vychádzajú z aktuálnych dostupných údajov a je možné, že uvedená výška príjmov z podielových daní sa bude zvyšovať na základe dohody medzi ZMOS a vládou o mimoriadnom dofinancovaní samospráv. Napriek tomu však odporúčam pripraviť konsolidačné opatrenia na výdavkovej strane rozpočtu v prípade ak by nedošlo k dofinancovaniu samospráv.

V aktuálnom roku 2024 obec môže použiť rezervný fond aj na úhradu bežných výdavkov (mimo havarijného stavu). Použitie rezervného fondu na bežné výdavky je v súlade s prechodným ustanovením § 21j zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to do 31.12.2024. Napriek zákonnej možnosti použiť prostriedky rezervného fondu, však

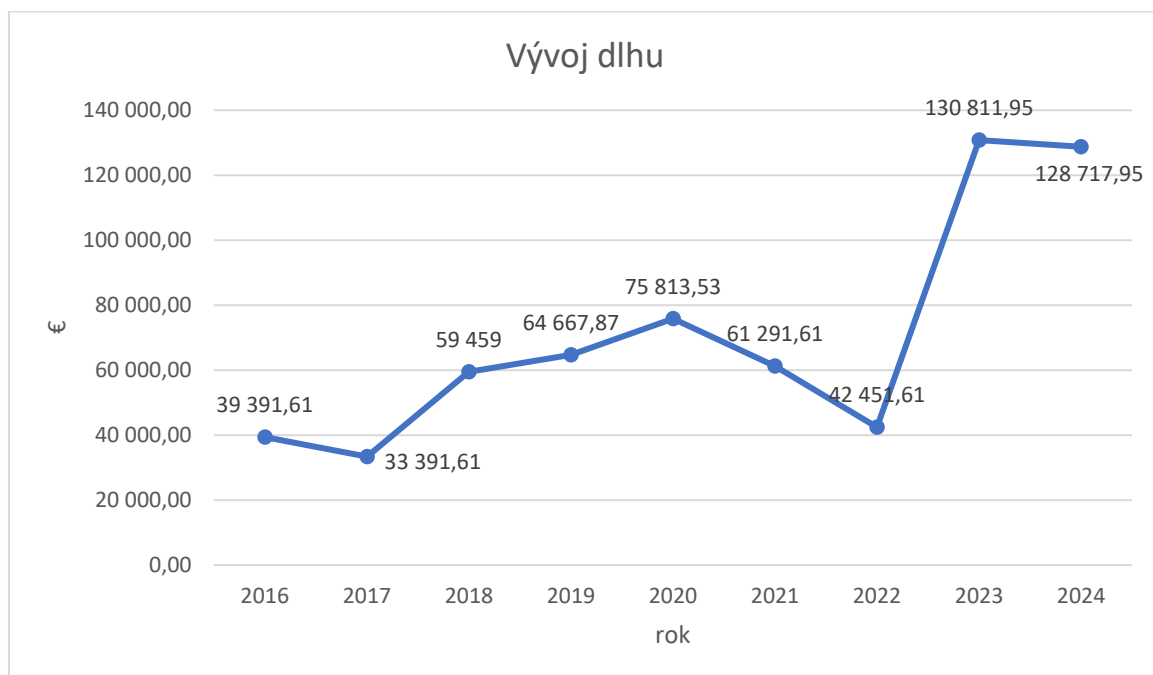
neodporúčam z hľadiska dlhodobej udržateľnosti rozpočtu obce aby obec uvedené vykonala bez iných konsolidačných opatrení a vykryla výpadok podielových daní iba zapojením prostriedkov rezervného fondu.

Rozpočet na rok 2024 bol schvaľovaný na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie a v rozdelení podľa jednotlivých funkčných klasifikácií. Kontrolou bolo overené dodržiavanie schváleného rozpočtu. Bolo zistené, že rozpočet obce bol prekročený pri funkčnej klasifikácii 09.6.0. (rozpočet po zmenách 0, plnenie k 30.6.2024 bolo 3 290 €), čím bol porušený § 12 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Obec musí dodržiavať schválený rozpočet a v prípade potreby realizácie výdavkov, ktoré nie sú v rozpočte zahrnuté je povinná najprv vykonať príslušnú zmenu rozpočtu a až následne realizovať výdavok a nie naopak. Odporúčam pripraviť zmenu rozpočtu zohľadňujúcu vyššie uvedené. Okrem toho odporúčam pripraviť zmenu rozpočtu na jednotlivých položkách ekonomickej klasifikácie (v rámci schválenej hlavnej kategórie), pri ktorých bol rozpočet k polroku prekročený.

Stav a vývoj dlhu obce

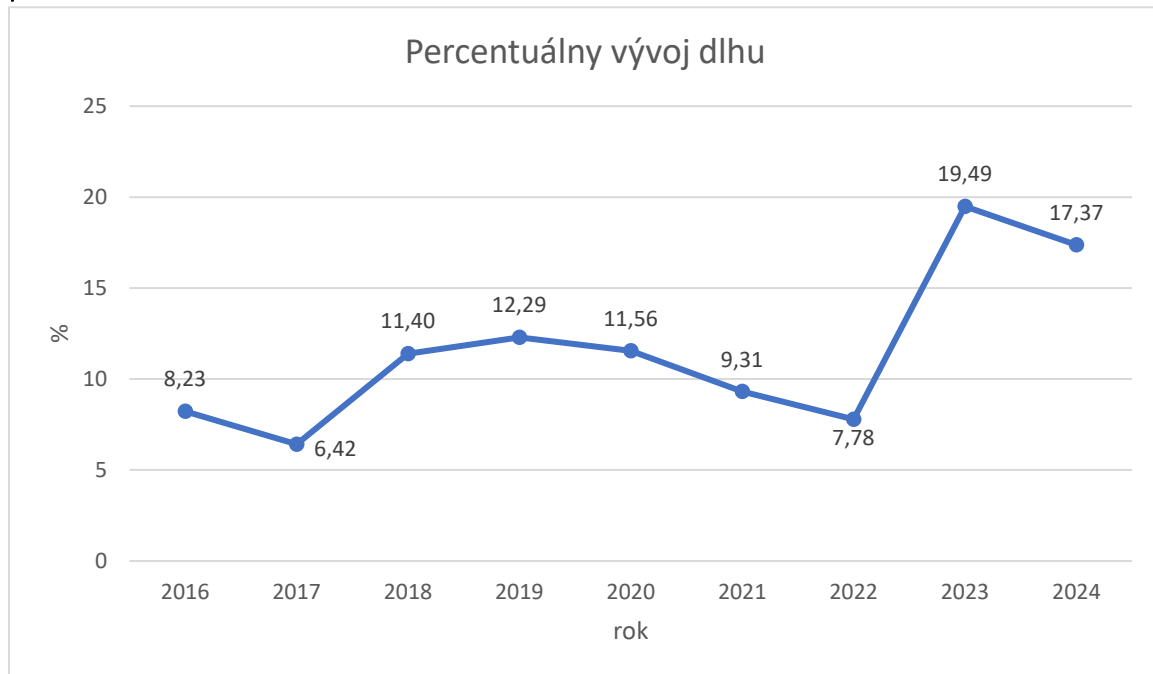
Aktuálna výška dlhu k 30.6.2024 je 128 717,95 €. Bežné príjmy predchádzajúceho rozpočtového roka 2023 boli vo výške 740 864,05 €. Celková suma dlhu tak predstavuje 17,37 % bežných príjmov za rok 2023, t. j. zníženie % podielu o 2,12 % oproti stavu k 31.12.2023. Zníženie bolo predovšetkým v dôsledku toho, že stav dlhu k 31.12.2023 sa porovnával na bežné príjmy roku 2022, ktoré boli o 69 757,43 € nižšie. Istina dlhu sa oproti stavu k 31.12.2023 znížila iba o 2 094 €.

Vývoj celkovej výšky dlhu

Stavy sú uvádzané vždy k 31.12 daného roka, okrem roku 2024 kde je uvedený stav k 30.6.2024.

Vývoj dlhu vzhľadom na pomer k bežným príjmom predchádzajúceho rozpočtového roka v percentách

Stav dlhu je uvádzaný vždy k 31.12 príslušného roka (s výnimkou roku 2024 kde je uvedený stav k 30.6.2024) a je porovnávaný na bežné príjmy predchádzajúceho rozpočtového roka.

Aktuálne úverové zaťaženie obce na úrovni 17,37 % bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka nepredstavuje riziko a je v súlade so zákonnými limitmi maximálneho dlhového zaťaženia obce v zmysle § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. V prípade ak by sme pri porovnaní celkovej výšky dlhu vo vzťahu k bežným príjmom zohľadňovali iba vlastné bežné príjmy obce t. j. bežné príjmy bez grantov a transferov, ktoré sú účelovo určené (z nich najväčšiu položku predstavuje príjem na prenesený výkon štátnej správy v školstve) tak by celková výška dlhu predstavovala 34,29 % bežných príjmov roku 2023.

Návrh správy bol vyhotovený dňa 4.10.2024.

Lehota na podanie námietok k zisteným nedostatkom a navrhnutým odporúčaniam bola do 11.10.2024. Kontrolovaný subjekt nepodal námietky k zisteným nedostatkom, navrhnutým odporúčaniam a ani k lehote na predloženie písomného zoznamu splnených opatrení.

Lehota na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení 31.10.2024.

Lehota na splnenie opatrení je do 15.11.2024.

V Čake dňa 21.10.2024

.....
Hlavný kontrolór obce Čaka